

Ansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Upprättad av Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Berörda verksamheter Hälsa & Omsorg	Fastställt datum 2011-04-11 Reviderad: 2015-06-01, 2018- 11-29
Dokumentnamn Rutin för bedömning av egenvård och hjälp med handräckning	Ledningssystem enligt SOSFS 2011:9	Handbok för hälso- och sjukvård	Diarienummer

Rutin för bedömning av egenvård och hjälp med handräckning

Egenvård regleras av Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2009:6, Socialstyrelsens föreskrifter om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård.

Mer information finns i Socialstyrelsens Meddelandeblad som finns på följande länk:

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2013/2013-4-17>

Det finns också en överenskommelse mellan Region Skåne och Kommunförbundet som reglerar egenvårdsbegreppet. Den finns på följande länk: <https://kfsk.se/halsaochsocialvalfard/avtal-och-overenskommelser/>

Egenvård som denna rutin avser är om patienten har förmåga att själv eller med hjälp ansvara för den vård och behandling som ordineras av hälso- och sjukvårdspersonal.

När en person behöver hjälp med att utföra egenvården ska blanketten Bedömning av Egenvård i Östra Göinge användas eller från Region Skåne. Beroende på var den enskilde vistas ska följande tillvägagångssätt användas.

- Om den enskilde inte är inskriven i hemsjukvården och behöver hjälp till egenvård ska biståndshandläggaren kontaktas för beslut. Biståndshandläggaren ska inhämta bedömning från ansvarig legitimerad utförare (oftast VC) antingen via den enskilde eller via egen kontakt. När beslut om handräckning är klart kontaktar biståndshandläggaren aktuell verksamhet för verkställande av beslutet.
- Om den enskilde är inskriven i hemsjukvården ansvarar den legitimerade yrkesutföraren inom stöd och omsorg för att inhämta bedömningen på samma sätt som ovan. Ansvarig legitimerad yrkesutförare dokumenterar bedömningen om egenvård samt uppföljningsintervall och ansvar i HSL journalen i Treserva.
- När läkemedelshantering inte kan utföras som egenvård hos personer inskrivna i hemsjukvården ska blankett Övertagande av läkemedelshantering eller från Region Skåne i Östra Göinge kommun användas.

Om bedömningen visar att hälso- och sjukvårdsinsatsen inte kan utföras som egenvård ska den ansvariga verksamheten för hälso- och sjukvården ansvara för insatsen. Här regleras ansvaret via gällande gränssnitt. Om den enskilde med eller utan ledsagare kan ta sig till primärvården är det

deras ansvar att delegera uppgiften till personalen inom aktuell verksamhet.

Om den enskilde är inskriven i hemsjukvården är det legitimerad yrkesutförare inom kommunen som delegerar insatsen till personalen enligt gällande rutiner.

Åtgärder

Vilka åtgärder som kan utföras som egenvård kan inte anges generellt utan är beroende av individuella omständigheter och vem som ska utföra egenvården. Beskrivningen som följer är en vägledning:

Läkemedel: Läkemedelshantering fungerar annorlunda än andra hälso- och sjukvårdsuppgifter. Det är bara i de fall när en person själv kan ansvara för sina läkemedel som hanteringen kan bli egenvård för omsorgspersonal. Omsorgspersonal som utför egenvård bör dock vara uppmärksam på brukarens sjukdom, symtom och biverkningar av läkemedel. När patienten inte har full förståelse för sin medicinering blir alltid hanteringen en hälso- och sjukvårdsuppgift och omsorgspersonalen delegeras. Däremot kan behandlande läkare göra bedömningen att anhörig kan bistå personen som egenvård vid t ex demens, vilket medför att en dement person som har växelvård kan ha egenvård vid vistelse i hemmet men hälso- och sjukvård på växelvårdsplatsen. Ögondroppar efter operation ska alltid ha beslut av läkare för egenvård. Viktigt att handläggaren begär detta vid telefonsamtal eller vårdplanering. Personlig assistent kan iordningsställa läkemedel utifrån egenvård efter beslut. Sjuksköterska med förskrivningsrätt kan bedöma att läkemedel inom hennes ansvarsområde kan vara egenvård annars är beslutet ett läkaransvar.

Omläggning: Sjuksköterskan kan avgöra att enklare såromläggningar kan vara egenvård. Kommunala riktlinjer ska följas när omsorgspersonal utför omläggning

Påsdialys. Då dialysvätskorna räknas som ett läkemedel måste patienten ha full förståelse om åtgärden ska kunna räknas som egenvård. Dock inte handräckning av vätskor som är tunga att lyfta, ställa iordning före och efter.

Sond och PEG: Att ge sondnäring via PEG kan vara egenvård. Läkare gör bedömning. Observera att om läkemedel ska ges i PEG måste brukaren ha full förståelse för sin medicinering om det ska räknas som egenvård- se under läkemedel. Personlig assistent kan ersätta den enskildes förmåga.

TENS: kan vara egenvård

Träningsprogram: i rehabiliterande eller habiliterande syfte kan vara egenvård efter ordinatorns bedömning.

Stödstrumpor och byte av urinpåse ska betraktas övervägande som en SoL-insats utan ett egenvårdsbeslut.

Bistånd: det går att söka bistånd enligt SoL för praktisk hjälp med egenvård. Personalen ska utföra egenvården måste ha kompetens för uppgiften. Biståndshandläggaren ska ha en journalanteckning/intyg från läkare som underlag för biståndet.